

LIDSKÁ PRÁVA

OBEČNĚ O TÉMATU

Lidská práva reprezentují základní standardy, které musí být každému člověku garantovány, aby se mohl v rámci lidského společenství důstojně rozvíjet. Jsou definována na principech respektu k lidskému životu a lidské důstojnosti, které můžeme nalézt ve většině světových náboženství. Lze je dělit do několika skupin: osobní – politická – sociální hospodářská a kulturní – procesní.

Lidská práva nejsou závislá na státu, i když je některý stát nemá v zákonech, stále platí. Mezi nejzákladnější právo ze všech patří právo na život. Výčet lidských práv není konečný a nikdy konečný nebude (stále vznikají práva nová). Jejich výčet je obsažen ve Všeobecné deklaraci lidských práv, která byla schválena Valným shromážděním OSN dne 10. prosince 1948. Je rozdělena do 30 článků.

SLOVNÍČEK POJMŮ

VŠEOBECNÁ DEKLARACE LIDSKÝCH PRÁV

- Právně nezávazný dokument obsahující nejznámější katalog lidských práv
- Obsahuje 30 článků, které stanoví základní práva, která by měla být zaručena jednotlivými státy všem lidem na světě

LISTINA ZÁKL. PRÁV A SVOBOD

- Jedná se o dokument, který je součástí ústavního pořádku ČR a vychází z Všeobecné deklarace lidských práv.
- Zaručuje lidské práva a základní svobody, hospodářské, sociální a kulturní práva národnostních a etnických menšin.
- Listina obsahuje šest hlav a celkem 44 článků dále rozdělené na dílčí části.

VĚZNI SVĚDOMÍ

- Termín vytvořený lidskoprávní organizací Amnesty International.
- Lidé vězněni z nespravedlivých důvodů – původ, rasa, sexuální orientace, náboženství aj.
- Amnesty pomáhá vězňům svědomí – účastní se procesů s nimi, apeluje na vládu, získává informace od příbuzných vědců, poskytuje hmotnou pomoc rodinám vězňů, iniciuje posílání urgentních apelů

MEZINÁRODNÍ ÚMLUVY O LIDSKÝCH PRÁVECH

V návaznosti na ustanovení lidských práv ve Všeobecné deklaraci lidských práv jsou pod záštitou OSN v následujících dekadách až do dnešních dní přijímány mezinárodní úmluvy týkající se lidských práv. Ty jsou právně závazné pro všechny státy, které je ratifikují.

Mezi klíčové lidskoprávní úmluvy se řadí tyto smlouvy:

- Úmluva o právním postavení uprchlíků (1951)
- Mezinárodní úmluva o odstranění všech forem rasové diskriminace (1966)
- Úmluva o odstranění všech forem diskriminace žen (1979)
- Úmluva o zákazu mučení a jiného nelidského a ponižujícího zacházení a trestání (1984)
- Úmluva o právech dítěte (1989)
- Mezinárodní úmluva o ochraně práv všech migrujících pracovníků a jejich rodinných příslušníků (1990)
- Úmluva o právech osob se zdravotním postižením (2006)
- Mezinárodní úmluva na ochranu všech osob před nuceným zmizením (2006)

OBRÁNCI LIDSKÝCH PRÁV

- Lidé, kteří se stavějí proti bezpráví, jako je omezování svobody projevu, zásah do soukromí, porušování práv žen a menšin apod.

Cíle Amnesty International:

- propuštění vězňů svědomí a spravedlivé soudy pro všechny
- zrušení trestu smrti a zastavení mučení
- ochrana civilistů v ozbrojených konfliktech
- odstranění diskriminace a boj proti chudobě
- zajištění práv uprchlíků a migrantů

VIDEO K TÉMATU

Název: HUMAN RIGHTS IN 2 MINUTES

Popis: Video jednoduše popisuje, jaká máme lidská práva. Je určeno pro veřejnost a může být použito jako učební materiál.

Jazyk: Anglický, bez titulek

Délka: 2:33

Odkaz: <https://www.youtube.com/watch?v=ew993Wdc0zo>

Název: WHAT ARE HUMAN RIGHTS

Popis: Video, které popisuje, co jsou lidská práva a proč jsou důležitá. Může být využito jako učební pomůcka.

Jazyk: Anglický, bez titulek

Délka: 2:35

Odkaz: <https://www.youtube.com/watch?v=KBRYbcGOWO0&t=9s>

Název: THE RIGHT TO DEFEND HUMAN RIGHTS

Popis: Video reprezentuje myšlenku, že některá vlády se snaží chránit lidská práva a jiné se o lidská práva nezajímají, nebo je nerespektují. V takových případech, kdy jsou lidská práva ohrožena, obyčejní lidé vystoupí a jednájí.

Jazyk: Anglický, bez titulek

Délka: 1:00

Odkaz: <https://www.youtube.com/watch?v=3okyEcNg38o>

Název: 10 COUNTRIES WITH THE WORST HUMAN RIGHTS RECORDS

Popis: Většina z nás si nedokáže představit to, co se v zemích, kde se nedodržují lidská práva, odehrává. Video znázorňuje 10 zemí, které jsou na tom v oblasti lidských práv nejhůře.

Jazyk: Anglický, bez titulek

Délka: 11:21

Odkaz: <https://www.youtube.com/watch?v=ilqMNNVtEgI>

Název: 10 WORST COUNTRIES FOR WOMEN

Popis: Ženská práva jsou velkým samostatným tématem. Video uvádí 10 zemí, které ženská práva nerespektují a popisuje příklady porušování ženských práv.

Jazyk: Anglický, bez titulek

Délka: 9:48

Odkaz: <https://www.youtube.com/watch?v=3sJzyTMrjdc>

CHCI TÉMA VÍCE PROZKOUMAT

Základní informace a dokumenty:

Všeobecná deklarace lidských práv je právně nezávazný dokument obsahující nejznámější katalog lidských práv a někdy bývá považována za nejvýznamnější dokument 20. století. Obsahuje 30 článků, které stanoví základní práva, která by měla být zaručena jednotlivými státy všem lidem na světě. Více informací o deklaraci a znění jednotlivých článků naleznete zde: http://www.lidskaprava.cz/uploads/03_dokumenty/04_uvod/00_VDLP_UDHR-.pdf

Lidská práva jako celek jsou:

- nezadatelná (člověk se svých práv a svobod člověk nemůže vzdát ve prospěch někoho jiného, nemůže je nikomu postoupit a nemohou být pominuty)
- nezczitelná (= nemohou být jednotlivci žádným způsobem odňaty. Jakákoliv smlouva, která by tomu odporovala, by byla nulitní)

- nepromlčitelná (= člověk se jich může dovolat vždy – a to i v případě, že je dlouho nevyužíval ani neuplatňoval)
- nezrušitelná (= žádný státní orgán je nemůže legitimně odebrat, nemohou být zrušeny žádným právním předpisem, ani žádným aktem mezinárodního práva)

Dle generálního tajemníka OSN je podpora lidských práv je z hlavních důvodů existence Organizace spojených národů. O jeho naplňování usiluje od svého vzniku. Více informací o přístupu OSN k lidským právům naleznete zde: <https://www.osn.cz/wp-content/uploads/2014/12/vse-o-osn-lidska-prava.pdf>

Mezinárodní úmluvy o lidských právech jsou přijímány pod záštitou OSN a jsou na rozdíl od Všeobecné deklarace lidských práv právně závazné pro všechny země, které je ratifikují. Jednotlivé úmluvy a další informace naleznete zde: <http://www.lidskaprava.cz/student/uvod-do-lidskych-prav/clanky/mezinarodni-umluvy-olidskych-pravech>

Případy porušování lidských práv

Informace o krizi, která momentálně eskaluje ve Venezuele slyšel celý svět. V zemi vládne strach a násilí. Podrobné informace o situaci, která panuje v zemi Latinské Ameriky naleznete zde: <https://eurozpravy.cz/clanky-podle-stitku/venezuela-336>

Íránskou lidskoprávní právničku Nasrín Sotudiovou, odsoudili k 33 letům vězení a 148 ranám bičem! Jde o nejvyšší trest udělený obráncyni lidských práv v Íránu, který Amnesty International zdokumentovala. Jasně se tak ukazuje, že íránské úřady nadále zvyšují tlak na lidskoprávní aktivisty a aktivistky. Více informací a petici za její propuštění naleznete zde: <https://www.amnesty.cz/news/4472/nenechame-nasrin-sotudiovou-trpet-ve-vezeni>

Akce na obranu lidských práv:

Amnesty International sleduje případy lidí, kteří jsou pronásledováni, nespravedlivě vězněni nebo v přímém ohrožení života. Petice, urgentní akce a tlak na představitele vlád vedou ke zlepšení jejich podmínek. Na webových stránkách naleznete mapu případů, další informace, a právě probíhající petice. Více zde: <https://www.amnesty.cz/podepsat-online>

Amnesty International ČR je součástí celosvětové kampaně Maraton psaní dopisů, která se od roku 2010 tradičně pořádá od 10. prosince, tedy v Den lidských práv. Díky ručně psaným dopisům s výzvami vládám či úřadům příslušných zemí pomáháme nespravedlivě vězněným a utlačovaným obráncům lidských práv. Více informací zde: <https://maraton.amnesty.cz/materials>

ZDROJE:

<http://www.lidskaprava.cz/ucitel>

<http://www.lidskaprava.cz/student>

<https://eurozpravy.cz/clanky-podle-stitku/venezuela-336>

www.amnesty.cz